

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Историја, уџбеник са одабраним историјским изворима за други разред гимназије општег типа и друштвено-језичког смера*, аутори др Радивој Радић и Весна Рашковић, „Фреска“, Београд, на словачки језик.

Констатује се да је горе наведени уџбеник, *Историја, уџбеник са одабраним историјским изворима за други разред гимназије општег типа и друштвено-језичког смера*, превод уџбеника истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача „Фреска“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-62/2020-03. од 07.09.2020. године.

Уџбеник је садржински подељен на шест делова: *Увод, Кључне појаве и процеси у епохи, Државе и институције средњег и раног новог века, Друштвени и привредни односи у средњем и раном новом веку, Култура и свакодневни живот у средњем и новом веку, Појаве дугог трајања – мит, легенда, наука*. На крају уџбеника налази се *Речник појмова*.

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- насловна страна, стр. 1, 2 и 4 – неадекватан превод назива уџбеника, реч гимназија преведен је као средња школа („Učebnica s vybranými historickými prameňmi pre druhý ročník gymnázia všeobecného odboru a spoločensko-jazykového odboru“ уместо „Učebnica s vybranými historickými prameňmi pre druhý ročník strednej školy všeobecného odboru a spoločensko-jazykového odboru“);
- стр. 2 – непотребан размак између речи и цртице („spoločensko-jazykového odboru“ уместо „spoločensko_jazykového odboru“);
- стр. 2 – словна грешка, слово з уместо ж („Snežana Škrbičová“ уместо „Snežana Škrbičová“);
- стр. 2 – неадекватан превод врсте школе рецензента („Snežana Škrbičová, profesorka dejepisu v Gymnázium Žarka Zrenjanina vo Vrbase“ уместо „Snezana Škrbičová, profesorka dejepisu v Strednej škole Žarka Zrenjanina vo Vrbase“);
- стр. 2 – изостављање акцендовања речи („Štúdio Abraka Dabra“ уместо „Študio Abraka Dabra“; „Nový Sad“ уместо „Novy Sad“);
- стр. 2 – неадекватан превод скраћенице („Freska, s. r. o.“ уместо „Freska, d.o.o.“);
- стр. 3 – нетачан превод наслова лекције („2. Európa od VIII. storočia po XII. storočie“ уместо „2. Európa od VII. storočia po XII. storočie“);
- стр. 4 – неадекватан превод речи ученици, користи се реч средњошколци („Vážení žiaci“ уместо „Vážení stredoškoláci“);
- значајни појмови нису истакнути косим словима:
  - стр. 7 – „*Na základe Ptolemaiovej mapy sveta*“ уместо „*Na základe Ptolemaiovej mapy sveta*“:
  - стр. 32 – „pod názvom *Milión*“ уместо „pod názvom Milión“;
  - стр. 38 – „*lod Viktória*“ уместо „*lod Viktória*“;
  - стр. 51 – „*ktorým sa hovorilo lolardy.*“ уместо „*ktorým sa hovorilo lolardy.*“;
  - стр. 59 – „*95 téz*“ уместо „*95 téz*“;
  - стр. 65 – „*návrat k Svätému písmu*“ уместо „*návrat k Svätému písmu*“;

- стр. 73 – „prekladateľ Svätého písma“ вместо „prekladateľ Svätého písma“;
- стр. 74 – „Strategikonu“ вместо „Strategikonu“;
- стр. 75 – „Dejepisná čítanka pre 7. ročník základnej školy“ вместо „Dejepisná čítanka pre 7. ročník základnej školy“;
- стр. 78 – „imperátor, caesar, augustus“ вместо „imperátor, caesar, augustus“;
- стр. 79 – „francúzske „r““ вместо „francúzske „r““;
- стр. 83 – „čierny kameň“ вместо „čierny kameň“;
- стр. 104 – „**Veľká listina slobôd**“ вместо „**Veľká listina slobôd**“;
- стр. 106 – „*Veľká listina slobôd*“ вместо „*Veľká listina slobôd*“;
- стр. 107 – „**Ruská pravda**“ вместо „**Ruská pravda**“;
- стр. 139 – „gaziov“ вместо „gaziov“;
- стр. 160 – „Oktoih“ вместо „Oktoih“;
- стр. 173 – „prijatá Deklarácia práv“ вместо „prijatá Deklarácia práv“;
- стр. 175, 178 - „Nantský edikt“ вместо „Nantský edikt“;
- стр. 176 – „Alesov milosrdenský edikt“ вместо „Alesov milosrdenský edikt“;
- стр. 182 – „Pragmatickú sankciu“ вместо „Pragmatickú sankciu“;
- стр. 184 – „Zákonníkom“ вместо „Zákonníkom“;
- стр. 192 – „Ogledŭ“ вместо „Ogledŭ“;
- стр. 193 – „*Veľkej listiny slobôd*“ вместо „*Veľkej listiny slobôd*“;
- стр. 194 – „ardeo, ardere, arsi, arsum“ вместо „ardeo, ardere, arsi, arsum“; „Палез, Пожега“ вместо „Палез, Пожега“; „kapitánatu Ras“ вместо „kapitánatu Ras“; „Rasciani a ich štát Rascia“ вместо „Rasciani a ich štát Rascia“; „Ras alebo Rašská Krajina, ktorá sa striedavo s názvom srbskej krajiny“ вместо „Ras alebo Rašská Krajina, ktorá sa striedavo s názvom srbskej krajiny“;
- стр. 195 – „Cestovanie morom“ вместо „Cestovanie morom“;
- стр. 196 – „Janičiarove spomienky“ вместо „Janičiarove spomienky“; „Dejepisná čítanka pre 7. ročník základnej školy“ вместо „Dejepisná čítanka pre 7. ročník základnej školy“;
- стр. 200 – „(fidelitas)“ вместо „(fidelitas)“; „(starolatinský vassalus z keltského vassus sluha)“ вместо „(starolatinský vassalus z keltského vassus sluha)“; „(latinský senior starší, podľa senex, starý)“ вместо „(latinský senior starší, podľa senex, starý)“;
- стр. 202 – „(oratores, bellatores, laboratores)“; вместо „(oratores, bellatores, laboratores)“;
- стр. 218 – „Koránu a Sunny“ вместо „Koránu a Sunny“;
- стр. 227 – „Osem rajských záhrad“ вместо „Osem rajských záhrad“;
- стр. 247 – „Aj keď sa Zákonník“ вместо „Aj keď sa Zákonník“; „**Banický zákonník**“ вместо „**Banický zákonník**“; „**Chilandársky lekársky zákonník č. 517**“ вместо „Chilandársky lekársky zákonník č. 517“; „**Hodoški zborník**“ вместо „Hodoški zborník“;
- стр. 256 – „Aténska škola a Rozprava“ вместо „Aténska škola a Rozprava“;
- стр. 258 - „(lat. cancellarius)“ вместо „(lat. cancellarius)“;
- стр. 260 - „(lat. Pater familias)“ вместо „(lat. Pater familias)“;
- стр. 265 – „(fran. Curtoisie)“ вместо „(fran. Curtoisie)“;
- стр. 269 – „Dejiny cirkvi“ вместо „Dejiny cirkvi“;
- стр. 271 – „Čas bude plynúť navždy“ вместо „Čas bude plynúť navždy“;
- стр. 275 – „(grécky mythos)“ вместо „(grécky mythos)“;
- стр. 12 – изостављање превода речи (сеобе) народа („vysvetliť príčiny sťahovania národov;“ вместо „vysvetliť príčiny sťahovania _;“);
- значајни појмови нису истакнути тамним словима:
  - стр. 15 – „**Ostrogóti** sa po mnohých rokoch...“ вместо „Ostrogóti sa po mnohých rokoch...“;
  - стр. 16 – „V spolenectve s **Avarmi** v roku 567 zničili štát germánskeho kmeňa **Gepidov.**“ вместо „V spolenectve s Avarmi v roku 567 zničili štát germánskeho kmeňa Gepidov.“;

- стр. 18 – „Ich vodca **Robert Guiscard**“ yместo „Ich vodca Robert Guiscard“;
- стр. 23 – „slovanské **knieža**.“ yместo „slovanské knieža.“;
- стр. 32 – „Používanie kompasu, **astrolabu**“ yместo „Používanie kompasu, astrolabu“;
- стр. 40 – „svojimi **biskupstvami**“ yместo „svojimi biskupstvami“;
- стр. 40 – „z **piatich patriarchátov**“ yместo „z piatich **patriarchátov**“;
- стр. 43 – „prerastá do **modlárstva**“ yместo „prerastá do modlárstva“;
- стр. 43 – „podporovali obrazoborectvo“ yместo „podporovali **obrazoborectvo**“;
- стр. 44 – „**Konštantína V. (741 – 775)**“ yместo „**Konštantína V. (741 – 775)**“;
- стр. 45 – „**1054**“ yместo „1054“;
- стр. 46 – „**Wormským konkordátom**“ yместo „Wormským konkordátom“;
- стр. 49 – „**exkomunikáciou**“ yместo „exkomunikáciou“;
- стр. 53 – „**chilandárska knižnica a archívy**“ yместo „chilandárska knižnica a archívy“;
- стр. 54 – „upravil *Nomokanón* alebo **Zakonopravilo**“ yместo „upravil **Nomokanón** alebo *Zakonopravilo*“;
- стр. 54 – „zo **Studenice** do kláštora **Žiča**“ yместo „zo Studenice do kláštora Žiča“;
- стр. 55 – „**čitateľov**“ yместo „čitateľov“;
- стр. 56 – „do hodnosti **patriarchátu**“ yместo „do hodnosti patriarchátu“;
- стр. 61 – „**koncil do Tridentu**“ yместo „koncil do **Tridentu**“;
- стр. 62 – „**Srbský patriarchát**“ yместo „srbský **patriarchát**“;
- стр. 64 – „Patriarcha **Arsenije III. Crnojević**“ yместo „**Patriarcha Arsenije III. Crnojević**“;
- стр. 65 – „**1766**“ yместo „1766“;
- стр. 69 – „Vo **Štvrtej križiackej výprave**“ yместo „Vo **Štvrtej križiackej výprave**“;
- стр. 74 – „v **Ruskom letopise**“ yместo „v Ruskom letopise“;
- стр. 79 – „**kodifikácia práv**“ yместo „**kodifikácia práv**“;
- стр. 79 – „**Alexios Kommnénos**“ yместo „Alexios Kommnénos“;
- стр. 80 – „dynastie **Angelovcov**“ yместo „dynastie Angelovcov“;
- стр. 81 – „**Hilderich**“ yместo „Hilderich“; „**Merovejovcov**“ yместo „Merovejovcov“;
- стр. 82 – „**Ľudovít I. Pobožný**“ yместo „Ľudovít I. Pobožný“;
- стр. 82 – „**Mohamed (570 – 632)**“ yместo „Mohamed (570 – 632)“;
- стр. 83 – „z **Káby**“ yместo „z Káby“;
- стр. 84 – „**Umajjovcov**“ yместo „Umajjovcov“; „**Abbásovcov**“ yместo „Abbásovcov“; „**Bagdadu**“ yместo „Bagdadu“; „**Córdobe**“ yместo „Córdobe“;
- стр. 87 – „**kniežaťa Vladimíra**“ yместo „kniežaťa **Vladimíra**“;
- стр. 90 – „**okolo roku 630**“ yместo „okolo roku 630“; „**knieža Višeslav**“ yместo „knieža **Višeslav**“;
- стр. 92 – „**župami**“ yместo „župami“; „**župan**“ yместo „župan“;
- стр. 93 – „**Simeona**“ yместo „Simeona“; „**cárstva**“ yместo „cárstva“; „**Časlav**“ yместo „Časlav“;
- стр. 94 – „knieža **Jovana Vladimira**“ yместo „knieža **Jovana Vladimira**“;
- стр. 95 – „**1077**“ yместo „1077“; „**Župan Vukan**“ yместo „Župan Vukan“;
- стр. 97 – „**Michal VIII. Palaiologos (1259 – 1282)**“ yместo „Michal VIII. Palaiologos (1259 – 1282)“;
- стр. 98 – „**Osman**“ yместo „Osman“;
- стр. 100 – „**29. mája 1453**“ yместo „29. mája 1453“;
- стр. 102 – „**ústredný (kráľovský) súd v Paríži**“ yместo „ústredný (kráľovský) súd v **Paríži**“;
- стр. 102 – „**Ľudovít IX. Svätý (1226 – 1270)**“ yместo „Ľudovít IX. Svätý (1226 – 1270)“;
- стр. 103 – „**všeobecného práva**“ yместo „všeobecného práva“;

- стр. 104 – „**Bouvines v roku 1214**“ yместо „Bouvines v roku 1214“;
- стр. 104 – „**ústavný zákon**“ yместо „ústavný zákon“; „**zákon je nad kráľom**“ yместо „zákon je nad kráľom“;
- стр. 107 – „**(holopi)**“ yместо „(holopi)“;
- стр. 107 – „**údelné kniežatstvá**“ yместо „údelné kniežatstvá“;
- стр. 109 – „**Kulikovo na Done**“ yместо „Kulikovo na Done“;
- стр. 114 – „Miroslavom a **Nemanjom**“ yместо „Miroslavom a Nemanjom“; „**Vukana**“ yместо „Vukana“;
- стр. 114 - „**Simeon**“ yместо „Simeon“; „**Studenica**“ yместо „Studenica“;
- стр. 115 – „**Sava**“ yместо „Sáva“;
- стр. 116 – „**Žiča**“ yместо „Žiča“;
- стр. 120 - „**Jelene**“ yместо „Jelene“;
- стр. 121 - „**Ochrid - Prilep - Štip**“ yместо „Ochrid - Prilep - Štip“;
- стр. 126 - „**kráľovstvo**“ yместо „kráľovstvo“; „**cárstvo**“ yместо „cárstvo“;
- стр. 129 – „**župa**“ yместо „župa“; „**župan**“ yместо „župan“; „**úrady**“ yместо „úrady“; „**kráľovstvo a cárstvo**“ yместо „kráľovstvo a cárstvo“;
- стр. 129 – „**zálohové (zamaničke)**“ yместо „zálohové (zamaničke)“;
- стр. 132 – „**Tvrtko I. Kotromanić**“ yместо „Tvrtko I. Kotromanić“;
- стр. 134 – „**vel'možiči**“ yместо „vel'možiči“; „**kmeňové dedičstvo**“ yместо „kmeňové dedičstvo“; „**vernej služby**“ yместо „vernej služby“; „**vieru pánsku**“ yместо „vieru pánsku“; „**nevery**“ yместо „nevery“; „**stanak alebo zbor**“ yместо „stanak alebo zbor“;
- стр. 135 – „**vyplácal poplatok svätého Demetria alebo srbský dôchodok**“ yместо „**vyplácal poplatok svätého Demetria alebo srbský dôchodok**“;
- стр. 136 – „**šľachtici**“ yместо „šľachtici“;
- стр. 137 - „Namiesto cudzieho kniežata“ yместо „Namiesto cudzieho **kniežata**“; „**bol knieža zvolený**“ yместо „bol knieža zvolený“;
- стр. 143 - „**Ravanica a Lazarica**“ yместо „**Ravanica a Lazarica**“;
- стр. 146 – „a to v **bitke pri Angore** (dnešná Ankara) yместо „a to v bitke pri Angore (dnešná Ankara)“; „V bitke pri Angore“ yместо „V **bitke pri Angore**“;
- стр. 150 – „**Đurađ Branković**“ yместо „Đurađ Branković“;
- стр. 155 – „**dobytie Hercegoviny**“ yместо „dobytie **Hercegoviny**“;
- стр. 156 – „**Đurađa I. Balšića**“ yместо „Đurađa I. Balšića“;
- стр. 157 - „**Đurađ II. Stracimirović**“ yместо „Đurađ II. Stracimirović“;
- стр. 159 – „**nástupca Ivan Crnojević**“ yместо „nástupca Ivan Crnojević“; „Ivan Crnojević sa vrátil“ yместо „**Ivan Crnojević** sa vrátil“;
- стр. 160 – „Đurađ Crnojević založil **tlačiareň**“ yместо „Đurađ Crnojević založil tlačiareň“;
- стр. 165 – „**miestodržiteľ (stadtholder)**“ yместо „miestodržiteľ (stadtholder)“;
- стр. 166 – „**vojvoda z Alby**“ yместо „vojvoda z Alby“;
- стр. 194 – „**Arsa**“ yместо „Arsa“; „**Nikéforos Grégoras**“ yместо „Nikéforos Grégoras“;
- стр. 195 – „**Stefan Dušan**“ yместо „Stefan Dušan“;
- стр. 200 – „**suverénom (pánom)**“ yместо „suverénom (pánom)“; „**poddanými**“ yместо „poddanými“;
- стр. 203 – „**jarmoky**“ yместо „jarmoky“;
- стр. 205 – „**komúny**“ yместо „komúny“;
- стр. 206 - „**úroky**“ yместо „úroky“; „**buržoázia**“ yместо „buržoázia“;
- стр. 208 – „**patriciát**“ yместо „patriciát“; „**vel'možov**“ yместо „vel'možov“;
- стр. 211 – „**Novo Brdo**“ yместо „Novo Brdo“;
- стр. 218 – „**šeriatu**“ yместо „šeriatu“; „**šaría**“ yместо „šaría“;
- стр. 220 – „**chitluk sahíba**“ yместо „chitluk sahíba“;

- стр. 223 - „**vlasí**“ уместо „Vlasi“;
  - стр. 223 – „**krešćanski spahiovia**“ уместо „krešćanski spahiovia“;
  - стр. 224 – „**martolozi, vojnuci a derbendžiovia**“ уместо „martolozi, vojnuci a derbendžiovia“;
  - стр. 230 – „**Cassidorus**“ уместо „Cassidorus“;
  - стр. 240 – „**Mystras**“ уместо „Mystras“;
  - стр. 242 – „**epištolografia, poézia**“ уместо „epištolografia - poézia“;
  - стр. 245 – „**hagiografie**“ уместо „hagiografie“; „**žitija**“ уместо „žitija“;
  - стр. 246 – „**zvykové právo**“ уместо „zvykové právo“;
  - стр. 247 – „**nemocnice**“ уместо „nemocnice“;
  - стр. 251 – „**srbského logoteta**“ уместо „**srbského logoteta**“;
  - стр. 252 – „**konfesionálnych**“ уместо „konfesionálnych“;
  - стр. 252 – „**Leonardo da Vinci**“ уместо „Leonardo da Vinci“;
  - стр. 280 – „**čitateľ**“ уместо „čitateľ“;
  - стр. 281 – „**pút**“ уместо „pút“; „**šaría**“ уместо „šaría“; „**údelné kniežatstvo**“ уместо „údelné kniežatstvo“;
- стр. 15 – непотребан размак између речи и знака интерпункције („Teodorich Veľký, socha zo XVI. storočia“ уместо „Teodorich Veľký, socha zo XVI. storočia“);
  - стр. 17 – правописна грешка, неадекватно написано име Улфил („Wulfila preložil Sväté písmo“ уместо „Ulfil preložil Sväté písmo“);
  - стр. 19 – текст се не налази у новом пасусу, надимак није истакнут косим словима („- Hunov zjednotil Atila (434 – 453), vodca, ktorý pre svoju krutosť získal prezývku *Bič Boží*.“ уместо „_Hunov zjednotil Attila (434 – 453), vodca, ktorý pre svoju krutosť získal prezývku Bič Boží.“; „Kto bol Attila *Bič Boží*?“ уместо „Kto bol Attila Bič Boží?“);
  - стр. 19 – непостојање размака између знака интерпункције и речи („1. Uvedte príčiny Veľkého sťahovania národov.“ уместо „1. Uvedte príčiny Veľkého sťahovania národov.“);
  - стр. 20 – име цара Маврикија је непотребно истакнуто тамним словима („Cisár Maurikios“ уместо „Cisár **Maurikios**“);
  - стр. 21 – везник а је непотребно истакнут тамним словима („**Srbi a Chorváti**“ уместо „**Srbi a Chorváti**“; „**a Jezeriti a Miligovia**“ уместо „**a Jezeriti a Miligovia**“);
  - стр. 21 – неадекватан текст испод карте Прапостојбина Словена и продор на Балкан („Vpády Avarov a Slovanov V VI. a VII. storočí“);
  - стр. 23 и 266 – неадекватан превод речи вишње („slivky, višne, orechy“ уместо „slivky, čerešne, orechy.“; „listami dudy, višňovými listami“ уместо „listami dudy, čerešňovými listami“);
  - стр. 23 – неадекватан превод речи затченог (становништва) („zastihnutým obyvateľstvom“ уместо „prekvapeným obyvateľstvom“);
  - стр. 24, 223, 225 – велико слово уместо малог („pristáhovalci nazvali **vlachmi**.“ уместо „pristáhovalci nazvali vlachmi.“; „**vlasí**“ уместо „Vlasi“; „vlasí“ уместо „Vlasi“);
  - стр. 28 – неадекватан превод титуле („kde sa objavilo samotné knieža.“ уместо „kde sa objavil samotný princ.“);
  - стр. 31 – мало слово п уместо великог („Prvotný proces tlačenia“ уместо „prvotný proces tlačenia“);
  - стр. 31 – иницијал, слово т на почетку лекције није дато посебном величином и обликом („Turecké výboje...“);
  - стр. 32 – непотребан нови пасус („Zemepisné objavy priamo ovplyvňovali...“);
  - стр. 35 и 38 – неадекватан превод географског појма – мореуз („našiel v októbri 1520 prieliv na juhu Ameriky („Magalhaesov prieliv“)“ уместо „našiel v októbri 1520 more na juhu Ameriky („Magalhaesovo more“);
  - стр. 37 – неадекватан превод/изостављање превода речи обала („Preskúmali pobrežie Kanady, rieku St. Lorenza“ уместо „Preskúmali brehy Kanady, St. Lorenza“);

- стр. 38 – неадекватна подела речи на крају реда („Fili-píny“ уместо „Fil-ipíny“);
- стр. 52, 76, 115, 116, 132, 153, 246, 266, 267 – непотребно акцентовање речи („Svätý Sava“ уместо „Svätý Sáva“, „o svätom Savovi“ уместо „o svätom Sávovi“, „sv. Savu“ уместо „sv. Sávu“...);
- стр. 55 – мало слово ц уместо великог („Cirkevní hodnostári“ уместо „cirkevní hodnostári“);
- стр. 56 – неадекватан превод речи трг („Vďaka rozvoju hospodárstva, miest a námestí“ уместо „Vďaka rozvoju hospodárstva, miest a obchodu“);
- стр. 58 – неадекватан облик речи („Kedy bol Ochridský archiepiskopát zrušený?“ уместо „Kedy bolo Ochridský archiepiskopát zrušený?“);
- стр. 66 – изостављање године у тексту испод слике („Snem v Clermonte 1095 roku“ уместо „Snem v Clermonte_“);
- стр. 69 – изостављање године („na východnom pobreží Jadranského mora (1202).“ уместо „na východnom pobreží Jadranského mora.“);
- стр. 69 – изостављање новог пасуса („Skončením štvrtej križiackej výpravy...“);
- стр. 70 – словна грешка, сувишно слово о које је дато као иницијал („Od polovice XVI. storočia“);
- стр. 72 – изостављање знака интерпункције („Skontrolujte si a upevnite svoje vedomosti.“ уместо „Skontrolujte si a upevnite svoje vedomosti_“);
- стр. 73 – неадекватан облик реченице („vpadli sme do zalesnenej a tienistej oblasti“ уместо „vpadli sme do zalesneného lesa a tienistej oblasti“);
- стр. 73 и 74 – изостављање знака интерпункције односно сувишан знак интерпункције („zväzok I., Belehrad 1955, 117.“ уместо „zväzok I., Belehrad 1955, 117._.“);
- стр. 73 – неадекватан превод наслова из историјских извора („BYZANTSKÍ HISTORIK O VPÁDE SLOVANOCH“ уместо „BYZANTSKÍ HISTORIK O DOBITÍ RÍMA“);
- стр. 75 – изостављање знака интерпункције („zväzok II., Belehrad 1959“ уместо „zväzok II_, Belehrad, 1959“);
- стр. 75 – непотребно истицање речи косим словима „O ťažkostiach Magalhaesovej cesty okolo sveta“ уместо „O ťažkostiach *Magalhaesovej cesty okolo sveta*“;
- стр. 75 – сувишна реч у тексту испод слике („Viktória“ уместо „Slika: Viktória“);
- стр. 79 – изостављање римског броја („Alexios I.“ уместо „Alexios“);
- стр. 81 – непотребно акцентовање речи („Krst Chlodovika“ уместо „Krst Chlodovika“);
- стр. 83 – велико слово х уместо малог („hidžra“ уместо „Hidžra“);
- стр. 84 – непотребан нови пасус („Carihrad vydržal...“);
- стр. 90 – изостављање превода реченице: „- разумеш односе између српских области у раном средњем веку“;
- стр. 97 – словна грешка, сувишно слово о које је дато као иницијал („Obnovená Byzancia“);
- стр. 102 – словне грешке у тексту испод карте, слово у уместо и, велико слово ф уместо малог, изостављено слово в, спајање речи („Anglické majetky“ уместо „Anglické majetky“; „Majetky francúzskeho kráľa“ уместо „Majetky Francúzskeho kráľa“; „kráľovskych majetkov počas panovania“ уместо „kráľovskych majetko_ počaspanovania“);
- стр. 107 – неправиан облик речи („bola založená metropolia“ уместо „bola založene metropolia“);
- стр. 108 – словна грешка, слово и уместо а („preto sa v roku 1252“ уместо „preto si v roku 1252“);
- стр. 110 – изостављање римског броја I („Boleslav I. Chrabrý“ уместо „Boleslav Chrabrý“);
- стр. 113 – изостављање превода појма (из Династије Немањић) („- uviesť mená srbských panovníkov z dynastie Nemanjićovcov“ уместо „- uviesť mená srbských

- пановников _“);
- стр. 114 – велико слово д уместо малог („dukljanských kráľov“ уместо „Dukljanských kráľov“);
  - стр. 115 – неадекватна формулација реченице („Nasledovalo ničenie a krajina bola úplne zničená“);
  - стр. 118, 119 – мало слово к уместо великог („Kráľ Vladislav“ уместо „kráľ Vladislav“; „Kráľ Radoslav“ уместо „kráľ Radoslav“; „Kráľ Uroš so synom Dragutinom“ уместо „kráľ Uroš so synom Dragutinom“; „Kráľ Dragutin“ уместо „kráľ Dragutin“);
  - стр. 126 – неадекватан облик речи („v smere Krky“ уместо „v smere Krku“);
  - стр. 127, 142, 267 – словна грешка („Chilandár“ уместо „Hilandar“);
  - стр. 128 – („**Údelné kniežatstvo**“ уместо „Údelné kniežatstvo“; „**česť otačastva**“ уместо „česť otačastva“; „**štátnych snemov**“ уместо „štátnych snemov“; „**kráľovských práv**“ уместо „kráľovských práv“);
  - стр. 129 – неадекватан превод појма род (војске) („Tretí druh vojska“ уместо „Tretí rod vojska“);
  - стр. 131 – велико слово б уместо малог („**bán Kulin**“ уместо „**Bán Kulina**“; „Listina bána Kulina“ уместо „Listina Bana Kulina“);
  - стр. 133 – изостављање знака интерпункције („Pečiatka kráľa Tvrtka I.“ уместо „Pečiatka kráľa Tvrtka I“);
  - стр. 133 – изостављање иницијала на почетку лекције („V politickom živote...“);
  - стр. 135 – почетак реда није увучен („Medzníkom v dejinách...“);
  - стр. 136 – изостављање превода речи со („priniesli do Srbska a Bosny soľ, korenie...“ уместо „priniesli do Srbska a Bosny _ korenie...“);
  - стр. 139 - словна грешка, сувишно слово о које је дато као иницијал („Qsmanská ríša svoju silu...“);
  - стр. 142 – изостављање знака интерпункције („Hranice Bosny počas kráľa Tvrtka I.“ уместо „Hranice Bosny počas kráľa Tvrtka I _“);
  - стр. 142 – словна грешка, слово в уместо л („Rastislaličovci“ уместо „Rastislavičovci“; „Územie pod kontrolou Rastislaličovcov“ уместо „Územie pod kontrolou Rastislavičovcov“);
  - стр. 144 – сувишан нови пасус („O tom, kto vyhral...“);
  - стр. 145 – трећи и четврти пасус је написан ситнијим фонтом;
  - стр. 147 – словна грешка, слово б уместо п, изостављено слово у и и („Đurđevi stupovi“ уместо „Đurđevi stubovi“; „Studenica“ уместо „Stdenca“);
  - стр. 152 – неакцентовање речи („Sultánovi“ уместо „Sultanovi“);
  - стр. 152 – сувишан знак интерпункције („prestal existovať.“ уместо „prestal existovať._“);
  - стр. 155 – неадекватан облик речи („4. Kto zdedil Đurađa Brankovića?“ уместо „4. Kto zdedil Đurđa Brankovića?“);
  - стр. 156 – правописна грешка, мало слово в уместо великог („obsadili Vukašinové mestá“ уместо „obsadili vukašinové mestá“);
  - стр. 156 и 157 – неадекватан превод речи погинуо („Balša II. zahynul“ уместо „Balša II. zomrel“; „zahynul Radić Crnojević“ уместо „zomrel Radić Crnojević“);
  - стр. 157 и 184 - неадекватан превод речи ујак („u svojho uja, despota Stefana Lazarevića.“ уместо „u svojho strýka, despota Stefana Lazarevića.“; „Fiodorov ujo Boris Godunov“ уместо „Fiodorov strýko Boris Godunov“);
  - стр. 157 – неадекватан превод везника („keď na neho predtým previedol všetky svoje práva“ уместо „pretože na neho predtým previedol všetky svoje práva“);
  - стр. 158 – неадекватан превод израза деспотовог војводе („reputácia a význam despotového vojvodu sa zvýšil.““ уместо „reputácia a význam vojvodu a despota sa zvýšil.“);
  - стр. 159 – нови пасус („Po Ivanovi Crnojevićovi...“);

- стр. 161 – непотребан иницијал ћириличног слова у уместо латиничног слова В („V období“);
- стр. 162 – неадекватан број испод слике („Paríž koncom XV. storočia“ уместо „Paríž koncom XVI. storočia“);
- стр. 164 – изостављање године у тексту испод слике („Mier v Kato-Cambrezii v roku 1559“ уместо „Mier v Kato-Cambrezii _“);
- стр. 172 – непотребан нови пасус („Čoskoro bola prijatá...“);
- стр. 181 – изостављање знака интерпункције („Leopold I.“ уместо „Leopold I_“);
- стр. 186 – непотребан размак између косе црте и речи („vysvetlil/vysvetlila“ уместо „vysvetlil / vysvetlila“);
- стр. 187 – изостављање римског броја („Peter I. Veľký“ уместо „Peter Veľký“);
- стр. 189 – непотребан нови пасус („Sultán tiež vydával“);
- стр. 189 – неадекватан превод речи државотворан („v oblasti verejného, štátneho“ уместо „v oblasti verejného, stavebného“);
- стр. 191 – неадекватан везник („na mori a viedol rad nových výbojov.“ уместо „na mori o viedol rad nových výbojov.“);
- стр. 192 – непостојање размака између знака интерпункције и речи „pred „slepými dverami“ уместо „pred,slepými dverami“;
- стр. 193 – неадекватан облик речи („Školsko sveznanje“ уместо „Školska sveznanja“);
- стр. 193 – непотребно велико слово („článku 40.“ уместо „Článku 40.“);
- стр. 194 – изостављање знака интерпункције („VI., Beograd“ уместо „VI_, Beograd“);
- стр. 202 – изостављање превода задњег пасуса („- Средњовековни свет је почивао...“);
- стр. 204 – број је подељен у два реда (60 000);
- стр. 220 – изостављање знака интерпункције („nezákonným zdaňovaním. Vakyfi boli základinami zbožných moslimov, ktoré tiež obrábala raja.“ уместо „nezákonným zdaňovaním vakyfi boli základinami zbožných moslimov, ktoré tiež obrábala raja.“);
- стр. 224 – сувишно слово на почетку реченице због постојања иницијала („Koncom XVI. a v XVII. storočia“);
- стр. 224 – непотребан нови пасус („Stali sa tak predmetom...“);
- стр. 227 – мало слово д уместо великог („Dom Heshbi“ уместо „(dom Heshbi)“);
- стр. 242 – непотребан иницијал („Ako ozvena určitých...“);
- стр. 252 – употребљено је погрешно слово као иницијал, слово х уместо н („Na priestore...“);
- стр. 261 – неадекватан превод речи венчање („Sobáš“ уместо „Svadba“);
- стр. 262 – непотребан нови пасус („Nemali nijaké konkrétne plány...“);
- стр. 264 – непотребан нови пасус („Vo včasnem stredoveku...“);
- стр. 266 – употребљено је погрешно слово као иницијал, слово х уместо н („Najväčšiu časť...“);
- стр. 269 – неадекватан превод речи најумнија (жена) („z najmúdrejších“ уместо „z najchytřejších žien“);
- стр. 270 – неадекватан превод речи песма, непостојање размака између знака интерпункције и речи („písala básne na objednávku“ уместо „písala piesne na objednávku“; „1. Aký dojem na vás táto báseň zanecháva?“ уместо „1. Aký dojem na vás táto pieseň zanecháva?“);
- стр. 272 – четврти ред песме није поравнат;
- стр. 275 – нови пасус („Mýtus...“);
- стр. 276 – непотребан нови пасус („Po porážke...“);
- стр. 277 – спајање предлога и речи „v stave hriechu“ уместо „vstave hriechu“.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција реченице одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Приликом оцењивања уочене су следеће грешке у горе наведеном уџбенику на српском језику:

- стр. 9 – некоришћење родно осетљивог језика („1. Уз помоћ наставника пронађи житија Стефана Дечанског...“);
- стр. 38 – словна грешка, сувишно слово с („преко Атлантског океана“);
- стр. 43 – словна грешка, пермутација слова л („идолопдоконство“);
- стр. 61 – словна грешка, сувишно слово р („да утврди догматска питања“);
- стр. 73 – назив историјског извора није дат италиком („Византијски извори за историју народа Југославије“);
- стр. 81 – раздвајање речи („(че кић)“);
- стр. 133 – мало слово т уместо великог („Краљ твртко I подигао је“);
- стр. 134 - мало слово на почетку реченица („овом мером властела се штитила...“; „ово тело је утицало на попуњавање...“);
- стр. 226 – неадекватан знак интерпункције на крају реченице („2. Које особине су приписиване витезовима_“);
- стр. 228 – понављање питања са стране 226 (1. На који начин је витез проводио дан? 2. Које особине су приписиване витезовима.“);
- стр. 269 – изостављање слова д („физике и других наука“).